

Folketingets Ældreudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
post@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.
2023 - 452

Doknr.
661742

Dato
28-02-2023

Folketingets Ældreudvalg har d. 13. januar 2023 stillet følgende spørgsmål nr. 7 (alm. del) til ældreministeren, som hermed besvares endeligt. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Kirsten Normann Andersen (SF)

Spørgsmål nr. 7:

"Kan ministeren i forlængelse af artiklen "Andet påbud til samme friplejehjem – hvem har ansvaret, når det går galt på friplejehjem" i Magasinet Pleje fra den 12. januar 2023 svare på, hvem der har ansvaret for at følge op på bemærkninger på friplejehjem fra Styrelsen for Patientsikkerhed, Arbejdstilsynet og de kommunale tilsyn?"

Svar:

Jeg har til brug for besvarelsen indhentet *bidrag fra Beskæftigelsesministeriet*, som har oplyst følgende, hvilket jeg kan henholde mig til:

"Når Arbejdstilsynet afgiver påbud for overtrædelse af arbejdsmiljøreglerne, sendes påbuddet til arbejdsgiveren. Det vil som udgangspunkt sige den juridiske enhed. Arbejdsgiveren får dermed pligt til at rette op på det ulovlige forhold inden for en nærmere angiven frist. Inden for denne frist skal arbejdsgiveren melde tilbage til Arbejdstilsynet, at påbuddet er efterkommet, og hvordan det er efterkommet. Sker dette ikke, vil Arbejdstilsynet følge op over for arbejdsgiveren".

Jeg har endvidere indhentet *bidrag fra Styrelsen for Patientsikkerhed*, som oplyser følgende:

"Styrelsen for Patientsikkerhed fører to forskellige tilsyn med plejeenheder, dels et sundhedsfagligt tilsyn efter sundhedsloven og et ældretilsyn efter serviceloven.

Det sundhedsfaglige tilsyn

Styrelsen fører på stikprøvebasis tilsyn med udvalgte behandlingssteder, herunder med friplejehjem, ligesom styrelsen udfører reaktive tilsyn, hvis styrelsen får en konkret bekymring for patientsikkerheden på stedet. Hvis styrelsen vurderer, at de sundhedsmæssige forhold på stedet kan bringe patientsikkerheden i fare, kan styrelsen give påbud til behandlingsstedet, jf. sundhedslovens § 215 b. Styrelsen kan give påbud, hvor der er opstillet sundhedsmæssige krav til den pågældende virksomhed, eller påbud om midlertidigt at indstille virksomheden helt eller delvis.

Påbud adresseres til behandlingsstedet. I praksis vil friplejehjemmets ledelse have ansvaret for at følge op på et påbud rettet mod det pågældende

friplejehjem. Når Styrelsen for Patientsikkerhed har givet et påbud med sundhedsmæssige krav, f.eks. påbud om at sikre forsvarlig medicinhåndtering og tilstrækkelig journalføring, følger styrelsen altid op på påbuddet og sikrer sig, at påbuddet bliver efterlevet. Opfølgning på sådanne påbud består almindeligvis i, at styrelsen går et nyt tilsynsbesøg for at undersøge, om forholdene er forbedret tilstrækkeligt til, at påbuddet kan ophæves. Styrelsen kan dog også vælge at følge op på andre måder, hvis det vurderes relevant, f.eks. anmode om at få tilsendt journalmateriale, instrukser mv. eller afholde møde med deltagelse af behandlingsstedets ledelse.

Styrelsen orienterer efter en konkret vurdering kommunalbestyrelsen i den relevante kommune om, at et friplejehjem har fået påbud. Det skyldes, at der kan være beboere i friplejeboliger, der har behov for sygeplejeydelser, f.eks. hjemmesygepleje, og at kommunalbestyrelsen har det overordnede myndighedsansvar for, at der ydes vederlagsfri hjemmesygepleje efter lægehenvielse til personer med ophold i kommunen, jf. sundhedslovens § 138. Den opgave kan kommunen løse ved at levere ydelserne selv eller indgå aftale med en ekstern leverandør, f.eks. friplejehjemmet.

Kommunalbestyrelsen har således fortsat det overordnede myndighedsansvar for varetagelse af opgaverne i hjemmesygeplejen – også i tilfælde, hvor opgaverne varetages af et friplejehjem, herunder ansvaret for at borgerne får den forsvarlige sundhedsfaglige ydelse de har krav på i henhold til den beslutning om tildeling af hjemmesygepleje, som kommunen måtte have truffet på baggrund af en henvisning til hjemmesygeplejen. Styrelsen vil i praksis orientere den pågældende kommune om påbud til et friplejehjem, hvis det vurderes nødvendigt af hensyn til at understøtte patientsikkerheden på behandlingsstedet fremadrettet, og det vurderes, at kommunen ikke i øvrigt har været involveret. Tilsvarende kan styrelsen indkalde den pågældende kommune til et møde sammen med friplejehjemmet.

Aldretilsynet

I medfør af servicelovens § 150, stk. 1, fører Styrelsen for Patientsikkerhed tilsyn med den personlige hjælp, omsorg og pleje, der ydes på både kommunale og private plejeenheder, herunder friplejehjem, efter servicelovens §§ 83-87. Bliver Styrelsen for Patientsikkerhed bekendt med overtrædelser, mangler eller bekymrende forhold i forbindelse med styrelsens ældretilsyn, skal styrelsen orientere den registreringspligtige enhed og den stedlige kommunalbestyrelse, jf. servicelovens § 150, stk. 3. Det skal ses i sammenhæng med, at det er den stedlige kommune, der har forsyningsansvaret over for den enkelte borger. Det følger af servicelovens § 4, hvorefter kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er de nødvendige tilbud efter serviceloven. Kommunalbestyrelsen kan opfylde sit forsyningsansvar ved brug af egne tilbud eller ved samarbejde med andre kommuner, regioner eller private tilbud.

Udsteder styrelsen et påbud med krav til den social- og plejefaglige indsats til en plejeenhed, orienterer styrelsen altid den stedlige kommune. Dette gælder, uanset om der er tale om en kommunal plejeenhed eller en privat plejeenhed, herunder et friplejehjem. Udstedes et påbud, gennemfører styrelsen i almindelighed et opfølgende tilsyn for at kontrollere, om plejeenheden har fulgt op på påbuddet, herunder om plejeenheden efterlever de af styrelsen fastsatte målepunkter og derved leverer den fornødne kvalitet, der forventes. I enkelte tilfælde foretages opfølgningen administrativt, hvis det konkret vurderes, at der herigennem sikres fornøden information til vurdering af opfyldelsen af påbuddet. Såfremt målepunkterne ved det opfølgende tilsyn ikke er opfyldt,

følger styrelsen løbende op, indtil det konkret vurderes, at målepunkterne er opfyldt eller at plejeenheden er i stand til selv at udbedre de enkeltstående og konkrete fund.”

Jeg kan henholde mig til bidraget fra Styrelsen for Patientsikkerhed.

Vedrørende det *kommunale tilsyn med friplejeboliger* kan jeg oplyse følgende:

Det følger af servicelovens § 151, at den stedlige kommune har pligt til at føre tilsyn med, at de kommunale opgaver efter §§ 83 (personlig og praktisk hjælp og madservice), 83 a (rehabiliteringsforløb) og 86 (genoptræning og vedligeholdelsestræning) løses i overensstemmelse med de afgørelser, kommunalbestyrelsen har truffet efter disse bestemmelser og i henhold til kommunalbestyrelsens vedtagne kvalitetsstandarder, jf. § 139.

Kommunalbestyrelsen har endvidere bl.a. pligt til at føre det såkaldte personrettede tilsyn, jf. servicelovens § 148, som også omfatter hjælp, ydet i friplejeboliger. Det indebærer, at kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at yde hjælpen, også skal føre tilsyn med, at den hjælp, der er truffet afgørelse om, fortsat opfylder sit formål.

Det følger af servicelovens § 151 a, at pligten til at følge op på enkeltsager og føre tilsyn, jf. § 148, stk. 1 og 2, og § 151, stk. 1, for lejere og beboere i friplejeboliger påhviler kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor friplejeboligerne ligger. Som led i tilsynsforpligtelsen skal kommunalbestyrelsen hvert år foretage mindst ét uanmeldt tilsynsbesøg i friplejeboligerne. Tilsynet omfatter indsatsen over for de lejere og beboere, der modtager kommunale serviceydelser. Tilsynet må ikke varetages af friplejeboligleverandører eller personer, der udfører opgaver for den friplejeboligleverandør, som tilsynet omfatter. Som led i hvert tilsynsbesøg skal kommunalbestyrelsen sikre, at den service, der generelt leveres i friplejeboligbebyggelsen, er i overensstemmelse med friplejeboligleverandørens certifikation.

Konstaterer kommunalbestyrelsen ved tilsynsbesøget i friplejeboligerne, at borgeren ikke modtager den hjælp, som denne efter afgørelsen har krav på, skal kommunalbestyrelsen, jf. servicelovens § 151 b, orientere borgeren og den kommune, der har truffet afgørelse efter denne lov, hvis denne ikke er identisk med beliggenhedskommunen.

Kommunalbestyrelsen kan meddele friplejeboligleverandøren de påbud, som er nødvendige for at sikre, at hjælpen leveres i overensstemmelse med afgørelsen. Kommunalbestyrelsen skal meddele friplejeboligleverandøren, at undladelse af at levere hjælpen i overensstemmelse med afgørelsen kan medføre indberetning til Sundhedsstyrelsen. Hvis friplejeboligleverandøren ikke efterkommer påbuddet, indberetter kommunalbestyrelsen straks forholdet til Sundhedsstyrelsen. Kommunalbestyrelsen udarbejder indstilling til brug for afgørelser, der træffes af Sundhedsstyrelsen.

Med venlig hilsen
Mette Kierkgaard
Ældreminister